

Risicomanagement
William Schrikker Groep

aanleiding, verloop en afsluiting
verscherpt toezicht 2013-2014

Inspectie Jeugdzorg

Utrecht, februari 2014

Samenvatting

De Inspectie Jeugdzorg heeft per 1 februari 2013 de onderdelen jeugdbescherming, jeugdreclassering en pleegzorg van de William Schrikker Groep onder verscherpt toezicht gesteld voor de periode van een jaar. Na een aantal tussentijdse toetsen heeft de inspectie in november 2013 een eindtoets uitgevoerd. Dit rapport beschrijft de aanleiding en het verloop van het verscherpt toezicht en de resultaten van de eindtoets.

Onderzoek naar risicomanagement in 2012

In het najaar van 2012 heeft de Inspectie Jeugdzorg onderzoek gedaan naar het risicomanagement bij de werksoorten jeugdbescherming, pleegzorg en jeugdreclassering van de WSG.

Het onderzoek naar risicomanagement was gebaseerd op vier thema's:

1. Zicht op startrisiko's.
Hebben de medewerkers voldoende zicht op startrisiko's (risico's bij start betrokkenheid WSG)?
2. Handelen bij geconstateerde startrisiko's.
Handelen medewerkers adequaat bij de geconstateerde startrisiko's?
3. Zicht op actuele risico's.
Hebben medewerkers voldoende zicht op actuele risico's (nieuwe risico's gedurende betrokkenheid WSG)?
4. Handelen bij geconstateerde actuele risico's.
Handelen medewerkers adequaat bij de geconstateerde actuele risico's?

De inspectie heeft in haar toezicht ook eisen geformuleerd ten aanzien van de aansturing (ondersteuning en controle) van de medewerkers.

De inspectie oordeelde naar aanleiding van haar toezicht dat *de WSG onvoldoende risico's inschatte en onvoldoende handelde bij geconstateerde risico's bij kinderen die onder haar begeleiding staan en kinderen die in pleeggezinnen verblijven. Ook de aansturing op het toepassen van het risicomanagement beoordeelde de inspectie als onvoldoende.*

De inspectie vond het buitengewoon ernstig dat het de WSG niet lukte om risicomanagement voldoende toe te passen. Zij was van oordeel dat hierdoor een ernstig risico bestond voor de veiligheid van de kinderen en stelde de afdelingen jeugdbescherming, pleegzorg en jeugdreclassering daarom per 1 februari 2013 onder verscherpt toezicht voor de periode van een jaar.

Verscherpt Toezicht in 2013: tussentijdse toetsen

De inspectie heeft, tijdens het verscherpt toezicht, de verbeteringen bij de WSG nauwlettend gevolgd. De inspectie verlangde van de WSG dat zij de inspectie gedurende het verscherpt toezicht periodiek informeerde over de voortgang van de doelen van haar verbeterplan. Ook heeft de inspectie drie tussentijdse toetsen uitgevoerd naar de kwaliteit van het risicomanagement. Om een zo waarheidsgetrouw mogelijk beeld van het risicomanagement te krijgen, voegde de inspectie verschillende onverwachte onderdelen toe aan het toezicht. De inspectie concludeerde na deze

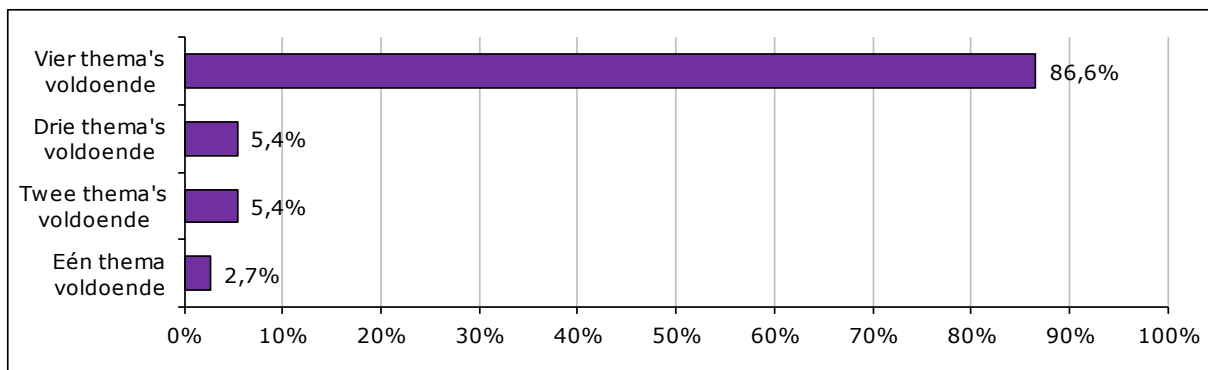
toetsen dat de WSG in haar voortgangsrapportages een beeld schetste dat overeen kwam met de bevindingen van de inspectie. De WSG ging steeds beter presteren op het gebied van eenduidig en planmatig werken. Na de laatste tussentijdse toets heeft de inspectie vastgesteld dat de basisvoorwaarden voor het systematisch toepassen van risicomanagement voldoende aanwezig zijn.

Landelijke eindtoets 2013

In november 2013 heeft de inspectie een landelijke eindtoets bij de WSG uitgevoerd ter beoordeling van de vraag of het verscherpt toezicht kon worden opgeheven. Tijdens deze toets heeft de inspectie onderzocht of de medewerkers van de WSG het risicomanagement voldoende toepassen in de praktijk. Daarom heeft de inspectie in november 2013 151¹ medewerkers (jeugdbeschermers, pleegzorgmedewerkers en jeugdreclassingswerkers) geïnterviewd aan de hand van één van hun eigen casussen. Ook hier waren voor de WSG onverwachte onderdelen: de inspectie selecteerde de medewerkers en de casussen.

Uit het toezicht werd duidelijk dat de medewerkers in het merendeel van de casussen zicht hadden op zowel de startrisico's als de actuele risico's en dat zij handelden als deze risico's zich voordeden. Ook werden de casussen in een multidisciplinair overleg besproken.

Eindoordeel

Eindoordeel (N=149 casussen, waarin 4 thema's zijn beoordeeld)*

De inspectie oordeelt dat de William Schrikker Groep *voldoende* risico's inschat en *voldoende* handelt bij geconstateerde risico's bij kinderen die onder haar begeleiding staan en kinderen die in pleeggezinnen verblijven.

De inspectie heeft geconstateerd dat de WSG tijdens het verscherpt toezicht:

- maatregelen genomen heeft, die hebben geleid tot een verbetering van het risicomanagement;
- maatregelen genomen heeft, waarmee een eenduidige systematische aanpak binnen de afdelingen jeugdbescherming, jeugdreclassering en pleegzorg is gerealiseerd;
- gezorgd heeft voor een eenduidige aansturing van de teams door de inhoudelijke managers.

¹ De informatie van twee medewerkers is buiten de beoordeling gebleven, want zij bleken geen cliënten te begeleiden.

Op grond van de bevindingen heeft de inspectie op 4 december 2013 besloten het verscherpt toezicht op de WSG op te heffen. De inspectie is van oordeel dat de WSG het afgelopen jaar hard gewerkt heeft om aan de eisen te voldoen. Er is een groot verschil tussen de kwaliteit van het risicomanagement van eind 2012 en de kwaliteit van het risicomanagement ten tijde van de eindtoets in november 2013.

De inspectie zal de WSG na opheffing van het verscherpt toezicht blijven volgen in haar reguliere toezicht. De inspectie heeft er vertrouwen in dat de kwaliteit van het risicomanagement voldoende blijft, omdat de WSG ook voor borging van de verbeteringen heeft gezorgd.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	9
Hoofdstuk 2 Toets risicomanagement in 2012	13
Hoofdstuk 3 Tussentijds toezicht in 2013	15
Hoofdstuk 4 Eindtoets	17
Hoofdstuk 5 Eindoordeel en borging en ontwikkeling	25
Bijlage 1 Toetsingskader	27
Bijlage 2 Literatuurlijst informatie cliënten	31

Hoofdstuk 1 Inleiding

De Inspectie Jeugdzorg heeft per 1 februari 2013 de onderdelen jeugdbescherming, jeugdreclassering en pleegzorg van de William Schrikker Groep onder verscherpt toezicht gesteld voor de periode van een jaar. Na een aantal tussentijdse toetsen heeft de inspectie in november 2013 een eindtoets uitgevoerd. Dit rapport beschrijft de aanleiding en het verloop van het verscherpt toezicht en de resultaten van de eindtoets.

Aanleiding en oordeel in 2012

Eind 2012 deed de Inspectie Jeugdzorg onderzoek naar de kwaliteit van het risicomanagement en de aansturing daarvan bij de William Schrikker Groep (hierna WSG).

In de periode voorafgaand aan dit toezicht heeft de inspectie meermalen afspraken gemaakt met de bestuurder van de WSG naar aanleiding van incidenten. Naar het oordeel van de inspectie leidden de besprekingen voornamelijk tot steeds grotere en meer langdurige verbeterplannen, waarin over een langere periode ook andere zaken zouden worden aangepakt. Omdat de inspectie verbeteringen op het gebied van risicomanagement dringend nodig achtte, besloot zij om de kwaliteit van het risicomanagement te beoordelen bij de onderdelen jeugdbescherming, jeugdreclassering en pleegzorg.

Naar aanleiding van dit toezicht oordeelde de inspectie *dat de WSG onvoldoende risico's inschatte en onvoldoende handelde bij geconstateerde risico's bij kinderen die onder haar begeleiding staan en kinderen die in pleeggezinnen verblijven. Ook beoordeelde de inspectie de aansturing op het toepassen van het risicomanagement als onvoldoende.*

Over de WSG

De WSG is een grote landelijk werkende instelling met afdelingen voor jeugdbescherming, pleegzorg, jeugdreclassering en AWBZ-gefinancierde gezinshuizen. Deze afdelingen worden ondersteund door een eigen expertisecentrum. De afdeling jeugdbescherming is met ongeveer 8000 cliënten de grootste, de jeugdreclassering met ruim 1300 cliënten de kleinste. De ruim 1400 kinderen die pleegzorgbegeleiding van de WSG krijgen, zijn kinderen die ook vaak begeleiding van de jeugdbescherming van de WSG krijgen.

Kwetsbare cliënten²

De WSG richt zich op begeleiding van kinderen van 0 – 23 jaar en/of ouders met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking³ bij opgroei- en opvoedproblemen. De begeleiding vindt plaats in een gedwongen kader en is met name gericht op die cliënten bij wie de problematiek gerelateerd is aan de beperking. Mensen met een verstandelijke beperking leren moeilijker, taal en communicatie is bij hen minder ontwikkeld en zij hebben meer uitleg en herhaling nodig. Verder is de sociale

---

² In bijlage 2 staat op welke bronnen deze informatie is gebaseerd.

³ Dit betekent dat het gaat om kinderen en/of ouders met een totale IQ-score tussen de 70-85 (zwak begaafd met bijkomende problematiek) en onder de 70.

zelfredzaamheid bij hen beperkt. Het is voor hen moeilijk om het gedrag van anderen te interpreteren en te beseffen welk motief de ander heeft. Naast het lagere intelligentieniveau en de beperkte sociale zelfredzaamheid zijn er ook bijkomende problemen, zoals een grotere kans op het hebben van één of meer psychiatrische stoornissen en een grotere kans op het ontwikkelen van emotionele en gedragsproblemen. Daarnaast is er ook een groter risico op middelenmisbruik en zijn zij meer beïnvloedbaar door leeftijdsgenoten. Hierdoor hebben zij een grotere kans om in aanraking te komen met politie en justitie. Door hun sociale kwetsbaarheid hebben zij tevens een grotere kans om slachtoffer te worden van seksueel misbruik.

De begeleiding door de medewerker van de WSG is niet vrijwillig. De ouders en kinderen moeten begeleiding accepteren en aan doelen werken om de risico's voor de kinderen te verminderen. De medewerkers moeten hun tempo aanpassen, geduld hebben en veel herhalen. Ook moeten zij er rekening mee houden dat de cliënten vooral leren wat in hun beleving duidelijk nut heeft voor hen zelf. De doelen moeten concreet zijn; zich in een ander verplaatsen is voor hen moeilijk. De medewerkers hebben vaak te maken met ouders die vanwege hun beperking niet of onvoldoende in staat zijn om de bedreiging van de ontwikkeling van hun kind te erkennen. De cliënten begrijpen het vaak niet goed, voelen zich niet gehoord en kunnen daarover erg boos worden. Tegelijkertijd hebben de cliënten vaak een gering sociaal netwerk, zodat de medewerkers van de WSG voor hen belangrijk zijn om raad te vragen en om op terug te vallen. Het vraagt een grote professionaliteit van de medewerkers om binnen dit spanningsveld te werken.

Verloop verscherpt toezicht

In het kader van het uitvoeren van het verscherpt toezicht heeft de inspectie in 2013 een aantal tussentijdse toetsen uitgevoerd naar de kwaliteit van het risicomanagement. Voor de inspectie was het belangrijk steeds onverwachte elementen aan iedere toets toe te voegen, zodat zij in haar toezicht een zo waarheidsgetrouw mogelijk beeld zou hebben. Omdat de WSG een zeer grote instelling is, is er ook in het bijzonder aandacht besteed aan de omvang van het onderzoek. In november 2013 is een landelijke toets uitgevoerd om te beoordelen of de WSG risico's inmiddels voldoende inschat en voldoende handelt bij geconstateerde risico's alsook of de medewerkers daarin voldoende worden aangestuurd.

Onderzoeksvragen en toetsingskader

Het onderzoek naar risicomanagement is zowel in 2012 als in 2013 gebaseerd op de vier onderstaande thema's en bijbehorende onderzoeksvragen:

1. Zicht op startrisiko's.
Hebben de medewerkers voldoende zicht op startrisiko's (risico's bij start betrokkenheid WSG)?
2. Handelen bij geconstateerde startrisiko's.
Handelen medewerkers adequaat bij de geconstateerde startrisiko's?
3. Zicht op actuele risico's.
Hebben medewerkers voldoende zicht op actuele risico's (nieuwe risico's gedurende betrokkenheid WSG)?
4. Handelen bij geconstateerde actuele risico's.
Handelen medewerkers adequaat bij de geconstateerde actuele risico's?

Het toetsingskader (opgenomen in bijlage 1) dat de inspectie heeft gebruikt, bevat naast eisen ten aanzien van de bovengenoemde thema's ook eisen ten aanzien van de aansturing van de medewerkers. Voor de inspectie waren deze eisen bij de WSG belangrijk om de volgende redenen:

- De medewerkers van de WSG doen landelijk verspreid zelfstandig hun werk. Zij werken vanuit een thuiswerkplek en bezoeken hun cliënten meestal thuis of in de instelling waar ze verblijven. De aansturing is van belang bij de ondersteuning van de medewerkers en de controle of zij hun werk, waaronder het risicomanagement, naar behoren uitvoeren.
- De cliënten van de WSG zijn extra kwetsbaar. Zij kunnen risicovolle situaties vaak minder goed herkennen en raken regelmatig in nieuwe problemen. Medewerkers hebben hierdoor vaak met verschillende acute kwesties tegelijk te maken. Ook daarom is ondersteuning, aansturing en bewaking dat zij het overzicht houden en belangrijke risico's niet uit het oog verliezen van groot belang.

Leeswijzer

Overall waar de inspectie schrijft 'de medewerkers van de WSG' worden de medewerkers van zowel de jeugdbescherming als de jeugdreclassering als de pleegzorg bedoeld.

In hoofdstuk 2 beschrijft de inspectie de bevindingen en het oordeel van het toezicht dat zij in 2012 uitvoerde en dat ertoe leidde dat de WSG onder verscherpt toezicht werd geplaatst.

In hoofdstuk 3 staan in het kort de bevindingen van de tussentijdse toetsen die de inspectie in 2013 uitvoerde en tot welk oordeel deze hebben geleid.

Hoofdstuk 4 beschrijft de bevindingen van de eindtoets van november 2013.

In hoofdstuk 5 sluit de inspectie af met het eindoordeel en een beschouwing over de borging en ontwikkeling.

In de bijlagen is de volgende informatie opgenomen:

- bijlage 1: het toetsingskader dat de inspectie heeft gebruikt in 2012 en 2013;
- bijlage 2: informatie cliënten WSG: literatuurlijst.

Hoofdstuk 2 Toets risicomanagement in 2012

De Inspectie Jeugdzorg heeft in het najaar van 2012 onderzoek gedaan naar het risicomanagement bij de drie werksoorten van de WSG, te weten de jeugdbescherming, de jeugdreclassering en de pleegzorg en hierover een rapport uitgebracht.⁴

Oordeel

Naar aanleiding van dit toezicht oordeelde de inspectie *dat de WSG onvoldoende risico's inschatte en onvoldoende handelde bij geconstateerde risico's bij kinderen die onder haar begeleiding staan en kinderen die in pleeggezinnen verblijven. Ook de aansturing op het toepassen van het risicomanagement beoordeelde de inspectie als onvoldoende.*

De inspectie stelde vast dat het bij de WSG ontbrak aan een planmatige en systematische aanpak om risicomanagement goed te kunnen uitvoeren.

Daarnaast oordeelde de inspectie dat de WSG onvoldoende structureel risico's inschatte en onvoldoende handelde bij geconstateerde risico's bij de cliënten die onder haar begeleiding staan en kinderen die in pleeggezinnen verblijven.

De inspectie vond het buitengewoon ernstig dat het de WSG, die bovendien extra kwetsbare cliënten heeft, niet lukte om risicomanagement voldoende toe te passen. Zij was van oordeel dat hierdoor een ernstig risico bestond voor de veiligheid van de kinderen en stelde de afdelingen jeugdbescherming, pleegzorg en jeugdreclassering daarom onder verscherpt toezicht.

Onderbouwing

Om in de praktijk planmatig en systematisch te handelen zijn naar het oordeel van de inspectie randvoorwaarden nodig, zoals formats, instrumenten en vaste werkwijzen en daarnaast dient er aansturing te zijn zodat deze ook daadwerkelijk gebruikt worden.

De inspectie constateerde in het onderzoek dat bij aanvang van de begeleiding plannen van aanpak niet tijdig werden opgesteld en vastgesteld. Ook haalden medewerkers gedurende de uitvoering van de werkzaamheden niet systematisch informatie op om een goed beeld te krijgen van de actuele situatie van een kind. Het apart spreken van kinderen om de informatie over de risico's verder te verrijken behoorde niet tot hun standaard werkwijze. Medewerkers vulden incidenteel een risicotaxatie in. Ook als zich in een casus ernstige nieuwe risico's voordeden, volgde alleen af en toe een nieuwe risicotaxatie. De medewerkers hadden daarbij onvoldoende aandacht voor risico's die gezien de cliënten van de WSG een rol konden spelen. Tot slot constateerde de inspectie dat medewerkers geen consequenties verbonden aan het niet nakomen van afspraken die zij met betrokkenen maakten om risico's te beperken. In plaats van ingrijpen en komen tot een andere aanpak, kozen zij ervoor de eerder gemaakte afspraken te blijven herhalen, waardoor een risicovolle situatie voor een kind langer kon voortduren dan nodig was.

---

⁴ 'Onderzoek William Schrikker Groep, Onderzoek naar risicomanagement' van januari 2013.

De inspectie stelde tevens vast dat de aansturing van de medewerkers door de inhoudelijk manager op het gebied van risicomanagement onvoldoende was. Deze aansturing door de inhoudelijk manager was onvoldoende gericht op een systematische aanpak die het veilig opgroeien van het kind beoogt.

De inspectie constateerde dat medewerkers zelf konden bepalen wanneer zij een casus inbrachten in de casuïstiekbespreking van het team. Ook werden casussen niet door de inhoudelijk manager volgens een vast format in een casuïstiekbespreking met het team besproken. Hierdoor vond er onvoldoende analyse plaats van de beschikbare informatie en werden medewerkers onvoldoende uitgenodigd te reflecteren op hun handelen. Daarnaast werd niet structureel door de inhoudelijk manager getoetst of eerder gemaakte afspraken met betrokkenen waren nagekomen. Nieuwe risico's werden niet structureel intercollegiaal met de inhoudelijk manager besproken. Verder werden de resultaten van een casuïstiekbespreking onvoldoende vastgelegd, waardoor de gemaakte afspraken en gekozen lijn van de WSG niet transparant en overdraagbaar waren. Dit had tot gevolg dat medewerkers onvoldoende overzicht hadden en daardoor vooral reactief handelden, gericht op het oplossen van actuele problemen.

Vervolg

In haar rapport gaf de inspectie aan dat zij verwachtte dat de WSG gedurende 2013:

- maatregelen nam om het risicomanagement te verbeteren;
- maatregelen nam om een eenduidige systematische aanpak binnen de afdelingen jeugdbescherming, jeugdreclassering en pleegzorg te realiseren;
- zorgde voor een eenduidige aansturing van de teams door de inhoudelijk managers.

Plan van aanpak WSG

Vanwege de ernst van de bevindingen drong de inspectie er eind 2012 - nog voor het verschijnen van het rapport - bij de Raad van Toezicht van de WSG op aan om met spoed een plan van aanpak te formuleren. De inspectie beoordeelde het plan⁵ en stelde vast dat het plan voldoende volledig, realistisch en ambitieus was. De WSG heeft in het verbeterplan per afdeling vastgelegd aan welke (SMART⁶ geformuleerde) doelen de organisatie moest gaan voldoen en welke groei zij hierin per kwartaal verwachtte. De Raad van Toezicht liet de inspectie begin 2013 tevens weten dat zij besloten had om, naast de bestuurder van de WSG, een interim programmabestuurder te benoemen. Deze programmabestuurder kreeg de opdracht te fungeren als aanjager en inrichter van het verbeterplan. Ook moest de programmabestuurder de voortgang van de afspraken bewaken.

---

⁵ Op 14 februari 2013 heeft de WSG de inspectie het definitieve verbeterplan toegestuurd.

⁶ Specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden.

Hoofdstuk 3 Tussentijds toezicht in 2013

De inspectie heeft, tijdens het verscherpt toezicht, de verbeteringen bij de WSG nauwlettend gevolgd. In dit hoofdstuk staat beschreven hoe zij dit tussentijdse toezicht heeft uitgevoerd en tot welk tussentijds oordeel dat heeft geleid.

Afspraken en monitoring door de WSG

De inspectie maakte bij de start van het verscherpt toezicht de afspraak met de WSG dat deze de voortgang van de verbeteringen zelf periodiek zou monitoren aan de hand van de doelen die zij in haar plan van aanpak per periode had geformuleerd. Verder sprak de inspectie af dat de WSG de uitkomsten aan de inspectie zou voorleggen, die deze vervolgens zou toetsen. De inspectie ontving, zoals afgesproken, in de maanden april, juni en september 2013 de uitkomsten van deze monitoring van de WSG door middel van een voortgangsrapportage. Medio november 2013 stuurde de WSG de inspectie haar eindrapportage. De WSG monitorde de voortgang van het verbeterplan door middel van in- en externe audits.

Tussentijds toezicht door de IJZ

In de maanden april, juni en september 2013 voerde de inspectie drie tussentijdse toetsen uit bij de WSG. Doel van dit toezicht was om te kunnen beoordelen of de instelling voldoende op koers lag wat betreft het realiseren van de doelen die de WSG gesteld had in het verbeterplan. Om een zo waarheidsgetrouw mogelijk beeld van het risicomanagement te krijgen, voegde de inspectie verschillende onverwachte elementen toe aan het tussentijdse toezicht. De WSG wist dat de inspectie zou gaan toetsen, maar niet op welke datum en plaats. Ook was niet bij de WSG bekend welke teams werden bezocht en met welke medewerkers de inspectie zou gaan spreken en waarover. De inspectie selecteerde zelf de dossiers die zij toetste.

De inspectie heeft zowel uitvoerende als leidinggevende medewerkers van de drie afdelingen tussentijds geïnterviewd, casuïstiekbesprekingen bijgewoond en na afloop met de teams gesproken en dossiers onderzocht.

Ook had de inspectie na iedere tussentijdse toets een gesprek met het bestuur en de directie van de WSG. In deze gesprekken benoemde de inspectie de tussentijdse resultaten en gaf ze aan welke aandachtspunten nog expliciet aandacht behoeften. In de daaropvolgende tussentijdse toetsen constateerde de inspectie dat er door de WSG extra aandacht aan de genoemde punten was besteed.

Tussentijdse beoordeling

De inspectie heeft de uitkomsten van de tussentijdse toetsen steeds vergeleken met de resultaten van de monitoring door de WSG. Hieruit kwam naar voren dat de WSG in haar voortgangsrapportages een beeld schetste dat overeen kwam met de bevindingen van de inspectie. Op basis van de tussentijdse toetsen van de inspectie en de voortgangsrapportages van de WSG concludeerde de inspectie dat de WSG hard werkte om aan de eisen van haar verbetertraject te voldoen. De inspectie zag dat de WSG, naarmate het jaar vorderde, steeds beter ging presteren op het gebied van eenduidig en planmatig werken. De inspectie concludeerde na haar derde

tussentijdse toets dat er voldoende basisvoorwaarden aanwezig waren om systematisch risicomanagement uit te voeren:

- Er waren goede bruikbare formats, zoals een format voor zowel de casuïstiekbespreking als het hulpverleningsplan.
- De Delta veiligheidslijst/risicotaxatielijst was aangescherpt en er was een werkwijze vastgesteld voor het invullen van het contactjournaal.
- Gezien haar doelgroep had de WSG ook een doelgroepspecifieke risicotaxatielijst ontwikkeld. Hiermee konden de medewerkers de risico's die specifiek de doelgroep betreffen in beeld krijgen en houden en de risico's steeds op ernst inschatten.
- Ook was de aansturing van de medewerkers in de gezamenlijke casuïstiekbespreking aantoonbaar verbeterd. Er werd gewerkt volgens een vaste agenda. De bespreking van een zaak hing niet meer van de individuele medewerker af en de risico's in een zaak werden in de bespreking systematisch nagelopen, net als het controleren of afspraken hoe te handelen bij risico's ook daadwerkelijk waren nagekomen. De risicotaxaties werden besproken op de hiervoor door de WSG vastgelegde momenten⁷.
- Er werd gestuurd op het tijdig maken van een plan van aanpak. Bij de start van de hulpverlening was tijdig een plan van aanpak aanwezig.
- Er werd gericht gestuurd op het gebruik van de formats. De formats werden daadwerkelijk gebruikt en opgenomen in de dossiers.
- In de dossiers was de aanpak van de medewerker navolgbaar opgenomen evenals de afwegingen rond de risico's, zowel rond de risico's die er vanaf de start van de zorg zijn als van de risico's die zich in de loop van de tijd voordoen. Doelgroepspecifieke risico's werden benoemd.

---

⁷ Bij de start van de hulpverlening, bij kernbeslissingen, bij actuele risico's. Bij jeugdbescherming en jeugdreclassering minimaal twee keer per jaar. Bij pleegzorg jaarlijks.

Hoofdstuk 4 Eindtoets

In november 2013 voerde de inspectie een eindtoets bij de WSG uit ter beoordeling van de vraag of het verscherpt toezicht kon worden opgeheven. Omdat in de tussentijdse toetsen was gebleken dat de basisvoorwaarden voor het systematisch toepassen van risicomangement voldoende aanwezig waren, richtte de inspectie de toets anders in dan in november 2012. Tijdens de eindtoets onderzocht de inspectie of de medewerkers het risicomangement voldoende toepassen in de praktijk. Met andere woorden: brengen de medewerkers van de WSG de risico's, die hun cliënten lopen, voldoende in kaart en handelen ze daarop adequaat? De inspectie onderzocht dit door een groot aantal uitvoerende medewerkers te interviewen aan de hand van één van hun eigen casussen. Hieronder volgt de verantwoording van de aanpak van de inspectie bij de eindtoets. Daarna volgen de bevindingen.

De paragrafen met de bevindingen zijn als volgt opgebouwd: per thema zijn eerst de verwachtingen van de inspectie beschreven. Vervolgens het oordeel over het thema en een tabel waarin wordt aangegeven welk percentage van de casussen (on)voldoende was. Na de tabel volgen de bevindingen die tot het oordeel hebben geleid. Niet alle aspecten die in de verwachtingen zijn geformuleerd zijn terug te vinden in de bevindingen van de eindtoets. Dat komt omdat het na de tussentijdse toetsen niet meer nodig was nader onderzoek te doen naar de kwaliteit van de aansturing en naar verdere basisvoorwaarden voor systematisch risicomangement, zoals het gebruik van formats, omdat de inspectie die inmiddels als voldoende had beoordeeld. De eindtoets is gericht op het handelen in de praktijk.

Verantwoording eindtoets

De inspectie heeft in november 2013 151 medewerkers geïnterviewd: jeugdbeschermers, pleegzorgmedewerkers en jeugdreclassingswerkers. Het onderzoek is gedurende twee dagen uitgevoerd. De inspectie heeft zelf de medewerkers geselecteerd voor een interview. De selectie is uitgevoerd door middel van een steekproef die representatief is voor de WSG voor wat betreft de verdeling over de werksoorten, de regio's en de teams. De gegevens van twee interviews zijn niet meegeteld in de cijfermatige beoordeling, omdat het om twee medewerkers gaat die niet in de praktijk werken als jeugdbeschermer, pleegzorgmedewerker of jeugdreclasseringswerker⁸.

De percentages die staan genoemd in de bevindingen hierna zijn gebaseerd op de uitkomsten van 149 interviews (N=149).

De WSG werd van te voren niet op de hoogte gesteld van de aanpak van de inspectie. De inspectie heeft de medewerkers bevraagd aan de hand van één van hun eigen casussen met het digitaal dossier erbij. De inspectie koos de casus en in de casus één van de startrisico's en één van de actuele risico's die in de casus speelden. Vervolgens stelde de inspectie vragen over de manier waarop de medewerkers voor wat betreft dat specifieke risico risicomangement hebben toegepast in deze casus. De medewerker moest wat hij vertelde in het dossier kunnen laten zien, als de inspectie daarom vroeg. Doordat de inspectie zowel

---

⁸ Deze twee medewerkers doen screenings in de jeugdzorg. Zij begeleiden geen cliënten.

medewerkers als casuïstiek zelf heeft gekozen, heeft de inspectie gezorgd voor een zo betrouwbaar mogelijk beeld van de manier waarop de WSG in de praktijk risicomanagement toepast.

In het toetsingskader en in het rapport van 2012 is aangegeven wat de inspectie verwacht als het gaat om risicomanagement. De inspectie heeft op grond hiervan vragen over de praktijk geformuleerd, die in de eindtoets aan de medewerkers zijn gesteld. De antwoorden op deze vragen heeft de inspectie beoordeeld. De beoordeling van ieder thema is gebaseerd op de beoordeling van enkele vooraf vastgestelde vragen waarop de medewerkers antwoord moesten geven. De inspectie bepaalde voorafgaand dat in ieder geval in een aanzienlijk deel van de casussen alle vier de thema's als voldoende moeten worden beoordeeld. Daarnaast vond de inspectie dat er in het merendeel van de casussen zichtbaar moest zijn dat deze waren besproken in een multidisciplinair overleg. Tot slot was voor het eindoordeel van belang dat verbeteringen bestendig genoeg zouden zijn: het mocht niet gaan om verbeteringen, die slechts tijdelijk zijn. Een instelling die belangrijke verbeteringen doorvoert, moet die ook in haar processen borgen.

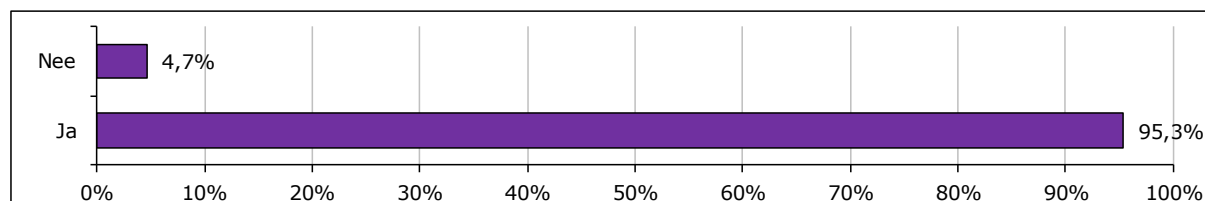
Bevindingen eindtoets

Waar in de bevindingen steeds staat 'de medewerkers van de WSG' worden de medewerkers van zowel de jeugdbescherming, de jeugdreclassering als de pleegzorg bedoeld. In de bevindingen worden de onderdelen alleen afzonderlijk benoemd als de uitkomsten daartoe aanleiding gaven. Dit laatste komt één keer voor.

Zicht op startrisiko's

De inspectie verwacht dat medewerkers bij het verzamelen van informatie systematisch aandacht hebben voor de startrisiko's. Dit betekent dat medewerkers de (pleeg)ouders, het kind en de overige betrokken hulpverleners als bron gebruiken om zicht te krijgen op de startrisiko's die in een casus een rol spelen. Ook verwacht de inspectie dat medewerkers voldoende aandacht hebben voor de doelgroepspecifieke risico's, zoals kwetsbaarheid voor seksueel misbruik, middelengebruik, psychopathologie en criminaliteit. De inspectie verwacht dat de medewerkers een kind ook alleen zien en spreken, omdat de kinderen dan zonder dat er anderen bij aanwezig zijn, over signalen kunnen vertellen en/of zelf signalen kunnen afgeven.

Het oordeel van de inspectie luidt dat medewerkers van de WSG voldoende zicht hebben op de risico's bij de start van de hulpverlening.

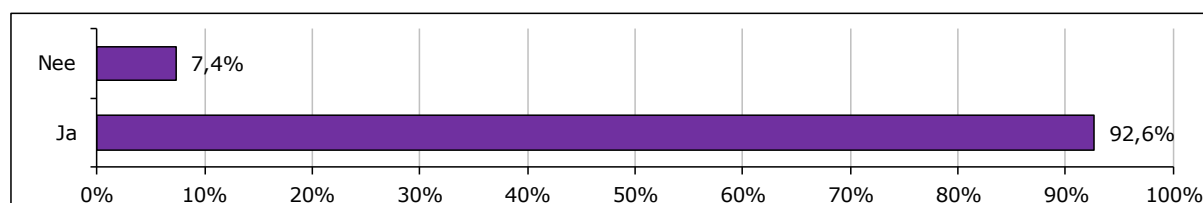
% van de casussen waarin medewerker niet of wel voldoende zicht heeft op de startrisiko's. (N=149)

Uit het onderzoek van de inspectie komt naar voren dat in 95 % van de onderzochte casussen⁹ de medewerker voldoende zicht heeft op de startrisiko's. Dit betekent dat de medewerkers de inspectie adequaat konden vertellen en in de dossiers konden laten zien wat de startrisiko's in een casus waren. Ook hebben deze medewerkers genoeg bronnen gebruikt om de startrisiko's in kaart te brengen en de bestaande informatie te verrijken met aanvullende informatie. Bronnen die genoemd werden om de startrisiko's in beeld te krijgen of de informatie te verrijken, waren onder andere de school van het kind, professionals die in de thuissituatie komen, therapeuten, trainers, (pleeg)ouders en zorgaanbieders. Het viel de inspectie op dat de medewerkers veel vaker met kinderen alleen spreken dan in 2012 het geval was. Bij het toezicht in 2012 kwam de inspectie dat maar een enkele keer tegen.

Handelen bij geconstateerde startrisiko's

De inspectie verwacht dat medewerkers van de WSG bij de start van de begeleiding direct handelen op basis van de geconstateerde startrisiko's en dat zij bij de hulpverlening aan het kind en het gezin uitgaan van het plan dat zij hebben opgesteld. Dit betekent dat medewerkers afspraken maken met (pleeg)ouders, kinderen en hulpverleners om de startrisiko's weg te nemen of te beperken. Ook verwacht de inspectie dat medewerkers van de WSG handelen wanneer (pleeg)ouders, kinderen en/of hulpverleners de gemaakte afspraken niet nakomen, bijvoorbeeld door tijdig eisen te stellen aan (pleeg)ouders, kinderen en/of hulpverleners.

Het oordeel van de inspectie luidt dat medewerkers van de WSG voldoende adequaat handelen bij de geconstateerde startrisiko's.

% van de casussen waarin medewerker niet of wel voldoende adequaat handelt bij de geconstateerde startrisiko's. (N=149)

Uit het onderzoek van de inspectie komt naar voren dat in 93 % van de casussen de medewerker adequaat handelt bij de geconstateerde startrisiko's. De startrisiko's worden vanaf het begin in het plan van aanpak opgenomen en de medewerkers stellen in verband daarmee eisen en nemen maatregelen wanneer betrokkenen zich daaraan niet houden. In het merendeel van de onderzochte casussen hebben de medewerkers afspraken gemaakt om het startrisiko te beperken. Daar waar de afspraken niet nagekomen werden, handelden de medewerkers van de WSG om ervoor te zorgen dat de risico's alsnog zouden worden beperkt. De medewerkers noemden bijvoorbeeld dat ouders hun kind alleen onder begeleiding mochten zien, maar ook dat nieuwe afspraken veel vaker werden gecontroleerd. Ook blijkt uit het onderzoek dat bijna alle medewerkers de afspraken met betrekking tot de startrisiko's actueel hielden door ze bij de ouders en ook bij andere betrokkenen te checken. Dat betekent dat zij

⁹ De uitkomsten van 149 interviews (n=149).

hun informatie over het startrisiko bleven verrijken, bij de betrokkenen terugkwamen op gemaakte afspraken en deze indien nodig aanpasten.

De inspectie vindt dit een positieve ontwikkeling. In 2012 stelde zij namelijk vast dat medewerkers van de WSG zich vooral richtten op het engageren¹⁰ en in mindere mate op het positioneren¹¹. Daardoor verbonden de medewerkers geen consequenties aan afspraken die zij met betrokkenen maakten. Zij kozen ervoor de gemaakte afspraken te blijven herhalen wanneer deze niet werden nagekomen, waardoor een risicovolle situatie voor een kind langer kon voortduren dan nodig was.

Uit het onderzoek blijkt dat het de medewerkers meestal lukt om de startrisiko's te beperken. Medewerkers meten de mate waarin een risico wel of niet beperkt is af aan de groei/ontwikkeling die zij bij een kind zien. Zij benoemen bijvoorbeeld dat er een afname is van seksueel wervend gedrag bij het kind, dat het kind geen spullen meer wegneemt, dat de schoolgang/dagbesteding (weer) naar wens verloopt, dat het kind een andere vriendengroep gekozen heeft of dat het kind zich beter durft te uiten/toegankelijker is geworden.

De inspectie heeft medewerkers gevraagd naar redenen waarom het gelukt is startrisiko's te beperken. Medewerkers gaven onder andere aan dat dit komt omdat zij een (verbeterde) samenwerking met de ouders hebben. Zij merken bijvoorbeeld dat ouders zich meer betrokken opstellen, omdat hun vertrouwen in het handelen van de WSG gegroeid is. Ook houden de ouders zich volgens de medewerkers meer aan de afspraken en hebben de ouders een beter besef gekregen van de betekenis van de problematiek die speelt. Verder stellen de medewerkers dat zij de startrisiko's voor het kind ook beter weten te beperken door voor het kind/gezin een bepaald aanbod in te zetten, zoals trainingen, praktische pedagogische gezinsbegeleiding (PPG) en therapie.

In een aantal situaties lukte het medewerkers niet de startrisiko's te beperken. Dit was in acht van de onderzochte casussen het geval. Allerlei factoren kunnen de oorzaak zijn dat het niet lukt de risico's te beperken. Uit de casussen bleken onder andere externe oorzaken zoals een wachttijd of een samenwerkingspartner die niet adequaat handelt.

In de gevallen dat de risico's blijven bestaan, moet dat snel duidelijk worden en alsnog aangepakt worden. De inspectie ziet bespreking in een multidisciplinair overleg en/of werkbegeleiding als een belangrijk middel om het onvoldoende beperken van de startrisiko's te constateren en te bepalen hoe die alsnog beperkt moeten worden. Inhoudelijk managers kunnen dan het werk van de medewerkers controleren en de medewerkers aansturen.

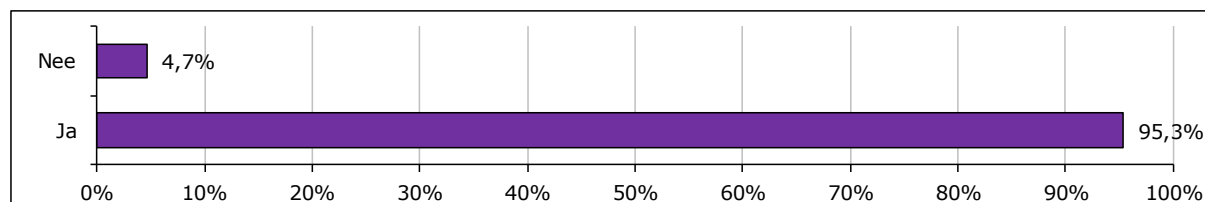
¹⁰ Onder engageren wordt verstaan wat een jeugdbeschermer doet om het kind, diens (pleeg)ouders, het gezin en andere belanghebbenden tot actieve medewerking te motiveren.

¹¹ Onder positioneren wordt verstaan wat de jeugdbeschermer doet om het belang van de ontwikkeling en de veiligheid van het kind te verduidelijken en het belang van het kind voorop te stellen.

Zicht op actuele risico's

De inspectie verwacht dat medewerkers tijdens de hulpverlening alert zijn op signalen van actuele risico's en volgens een gestructureerde en systematische aanpak informatie verzamelen over actuele risico's (nieuwe risico's of ingrijpende veranderingen in de situatie van een kind) en doelgroepspecifieke risico's. Dit handelen is erop gericht om zoveel mogelijk risico's op een bedreigde ontwikkeling uit te sluiten.

Het oordeel van de inspectie luidt dat medewerkers van de WSG voldoende zicht hebben op de risico's die zich gedurende de betrokkenheid van de instelling voordoen.

% van de casussen waarin medewerker niet of wel voldoende zicht heeft op de actuele risico's. (N=149)

Uit het onderzoek van de inspectie komt naar voren dat in 95 % van de onderzochte casussen de medewerker voldoende zicht heeft op actuele risico's.¹²

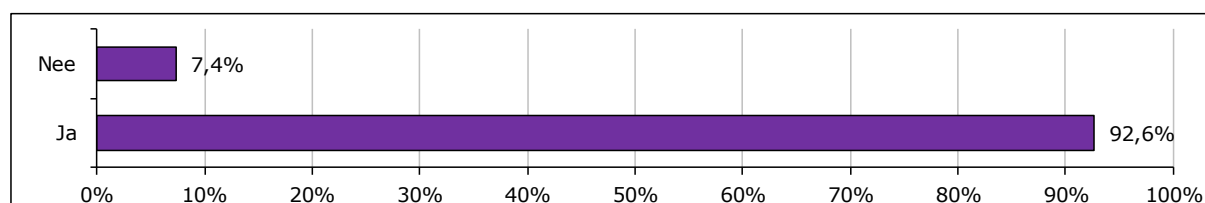
Dit betekent dat de medewerkers de inspectie adequaat konden vertellen en in het dossier konden laten zien wat de actuele risico's in een casus zijn. Ook hebben deze medewerkers genoeg bronnen gebruikt om de actuele risico's in kaart te brengen.

De inspectie vindt dit een positieve ontwikkeling, omdat in 2012 uit haar onderzoek naar voren kwam dat medewerkers geen zicht hadden op *alle* start- en actuele risico's. Eveneens positief ten opzichte van het onderzoek in 2012 is dat ook in geval van actuele risico's meer kinderen door de medewerkers alleen gezien en/of gesproken zijn.

Handelen bij geconstateerde actuele risico's

De inspectie verwacht dat medewerkers afspraken maken met (pleeg)ouders, het kind en betrokken hulpverleners over actuele risico's. Bij het niet nakomen van afspraken, dienen de medewerkers het gesprek met hen aan te (blijven) gaan, eisen te stellen en tijdig te handelen zodat bedreigende situaties niet onnodig lang voortduren.

Het oordeel van de inspectie luidt dat medewerkers van de WSG voldoende adequaat handelen bij geconstateerde actuele risico's.

% van de casussen waarin medewerkers niet of wel voldoende adequaat handelen bij de geconstateerde actuele risico's. (N=149)

¹² Dit percentage komt precies overeen met het gemeten percentage bij het onderdeel 'zicht op startrisiko's'. Uit het onderzoek blijkt echter dat het bij de twee thema's niet om dezelfde casussen gaat.

Uit het onderzoek van de inspectie komt naar voren dat 93% van de medewerkers adequaat handelt bij geconstateerde actuele risico's. Dit percentage is, in tegenstelling tot eerdere percentages, vastgesteld op basis van 126 casussen. Bij 23 casussen heeft de inspectie namelijk vastgesteld dat er geen sprake is van één of meerdere actuele risico's. Wel hebben de betreffende medewerkers in die 23 casussen door een actieve opstelling in kaart gebracht of er sprake was van één of meerdere actuele risico's.

In het merendeel van de casussen werd voldoende gehandeld: medewerkers konden de actuele risico's aanwijzen en maakten afspraken om het actuele risico te beperken. Daar waar de afspraken niet nagekomen werden, handelde het merendeel om deze stagnatie op te heffen. Ook hielden zij de afspraken met betrekking tot de risico's actueel.

In de interviews viel in het bijzonder op dat medewerkers trachten de actuele bedreiging(en) weg te nemen door een of meerdere van de volgende stappen te zetten:

- zorgen dat alle partijen om de tafel komen te zitten;
- zorgen dat het actuele risico bij alle betrokkenen op de agenda staat;
- duidelijke afspraken met alle betrokkenen maken;
- duidelijke voorwaarden stellen, bijvoorbeeld door een schriftelijke aanwijzing op te stellen;
- zorgen dat er inzicht ontstaat in de problematiek van het kind, zodat het kind beter begrepen wordt;
- het laten doen van onderzoek (bijvoorbeeld ter verklaring van bepaald gedrag).

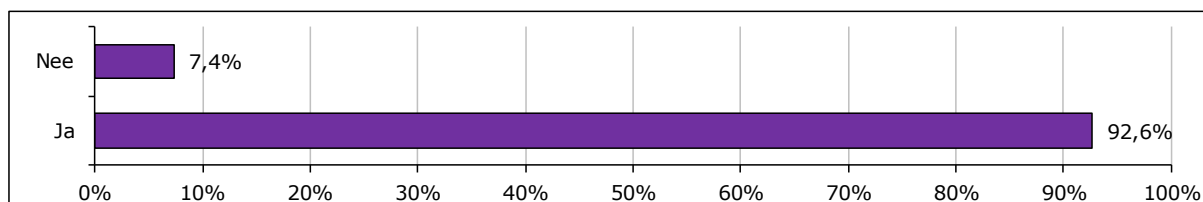
Het lukte niet altijd om de actuele risico's ook daadwerkelijk te beperken. Behalve de externe oorzaken, die ook bij het onderdeel 'handelen bij geconstateerde startrisiko's' zijn benoemd, kwam het ook voor dat de risico's nog zodanig actueel waren dat afspraken om tot beperking te komen nog maar net gemaakt waren of nog gemaakt moesten worden.

Wat is aangegeven bij de startrisiko's, geldt ook bij de actuele risico's. Als het niet lukt om risico's te beperken moet dat wel geconstateerd worden en moet de WSG afwegen wat er vervolgens moet gebeuren. Zowel bij interne als externe factoren is het multidisciplinair overleg een belangrijk middel om het onvoldoende beperken van de actuele risico's te constateren en om te overleggen welke aanpak wel zou kunnen helpen dan wel welke nieuwe afspraken moeten worden gemaakt.

Multidisciplinaire beoordeling

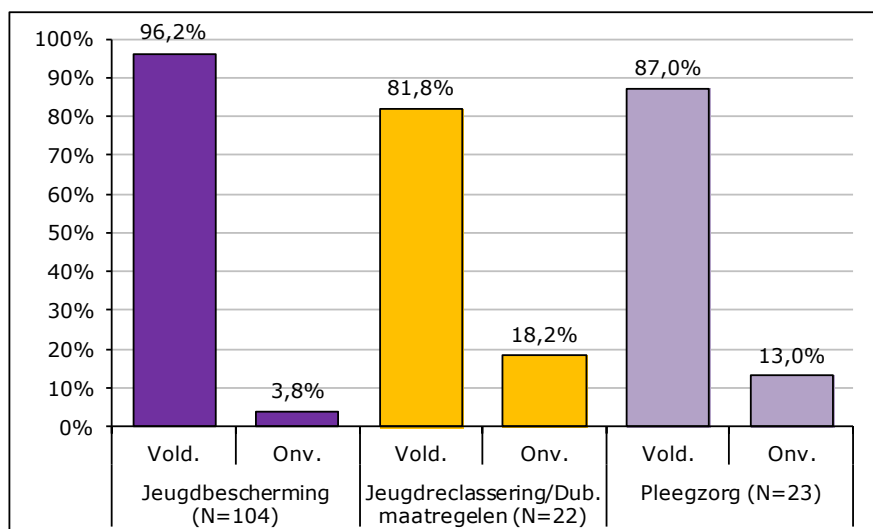
Zoals in hoofdstuk 3 is aangegeven had de inspectie in het tussentijds toezicht al geconstateerd dat de kwaliteit van de casuïstiekbesprekingen voldoende is met een vaste structuur aan de hand van vaste formats en dat de inhoudelijk managers de medewerkers aansturen en controleren. Daarom wilde de inspectie in de eindtoets alleen nog weten of de beoordeelde casussen in een multidisciplinaire beoordeling waren ingebracht.

Het oordeel van de inspectie luidt dat de medewerkers van WSG casuïstiek voldoende inbrengen voor multidisciplinaire beoordeling.

% van de casussen die niet of wel zijn ingebracht voor multidisciplinaire besluitvorming (N=149)

Uit het onderzoek blijkt dat 93% van de onderzochte casussen sprake is geweest van een multidisciplinaire beoordeling.

Multidisciplinaire besluitvorming: verdeling per afdeling (N=149)

Uit het onderzoek komt naar voren dat er sprake is van significante verschillen tussen de drie afdelingen. Dit zijn verschillen die niet op toeval zijn gebaseerd¹³. Zo scoort de afdeling jeugdbescherming het hoogst als het gaat om inbrengen in een multidisciplinaire beoordeling, gevolgd door de afdeling pleegzorg. De afdeling jeugdreclassering (inclusief het team dubbele maatregelen, waarin medewerkers zowel jeugdbescherming als jeugdreclassering bieden)¹⁴ scoort met bijna 82% duidelijk lager. Deze uitkomst is niet aan een bepaalde regio of team toe te schrijven. De inspectie stelt verder vast dat ook de WSG in haar verslag van de eindmonitoring vergelijkbare cijfers over de verschillende afdelingen noemt.

Dat de afdeling pleegzorg een wat lagere uitkomst heeft dan de afdeling jeugdbescherming, is te verklaren. Deze afdeling is later dan de andere afdelingen gestart met het verbetertraject. Deze afdeling is begonnen met het bespreken van de meest dringende zaken en had ten tijde van het inspectieonderzoek nog een achterstand in te halen. De achterstand werd onder andere ingehaald door extra overleg met de inhoudelijk manager.

Voor de uitkomst van afdeling jeugdreclassering heeft de inspectie geen verklaring. De inspectie is van oordeel dat de inbreng in het multidisciplinair overleg in de jeugdreclassering de komende tijd nog nadere aandacht behoeft van de WSG.

¹³ Significant bij alpha ≤5%.

¹⁴ Dit team is aangesloten bij de afdeling jeugdreclassering, de medewerkers bieden tegelijk jeugdreclassering en jeugdbescherming.

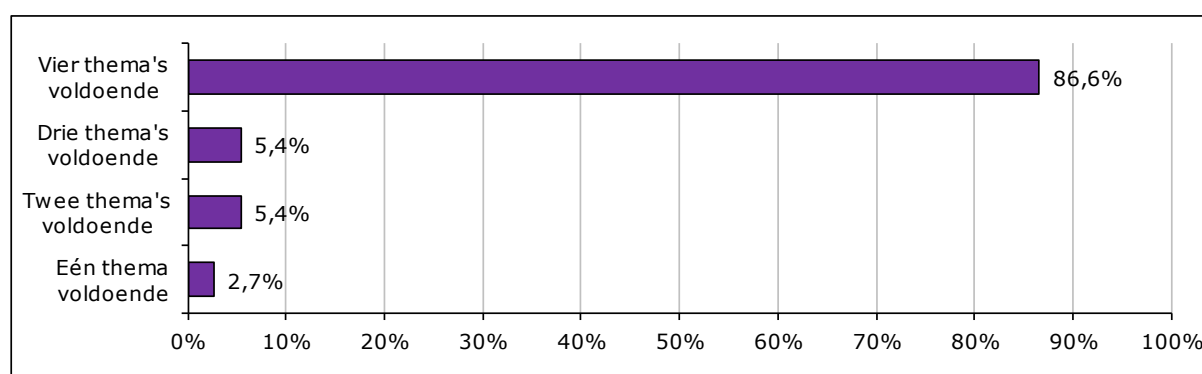

Hoofdstuk 5 Eindoordeel en borging en ontwikkeling

De inspectie oordeelt op basis van de resultaten dat de William Schrikker Groep *voldoende* risico's inschat en *voldoende* handelt bij geconstateerde risico's bij kinderen die onder haar begeleiding staan en kinderen die in pleeggezinnen verblijven.

De inspectie heeft als norm gehanteerd dat risicomanagement goed wordt toegepast als alle medewerkers in één casus op alle vier de thema's (zicht op start- en actuele risico's en hiernaar handelen) een voldoende scoren.

Eindoordeel (N=149 casussen, waarin 4 thema's zijn beoordeeld)*

De inspectie heeft geconstateerd dat de WSG tijdens het verscherpt toezicht:

- maatregelen genomen heeft, die hebben geleid tot een verbetering van het risicomanagement;
- maatregelen genomen heeft, waarmee een eenduidige systematische aanpak binnen de afdelingen jeugdbescherming, jeugdreclassering en pleegzorg is gerealiseerd;
- gezorgd heeft voor een eenduidige aansturing van de teams door de inhoudelijk managers.

De WSG werd begin 2013 onder verscherpt toezicht gesteld omdat het risicomanagement onvoldoende was, waardoor een ernstig risico bestond voor de veiligheid van de kinderen. De inspectie is van oordeel dat het risicomanagement inmiddels wel voldoende wordt toegepast bij de WSG, waardoor het risico voor de veiligheid van de kinderen is weggenomen.

Om die reden heeft de inspectie op 4 december 2013 besloten het verscherpt toezicht op de WSG per direct op te heffen.

Uit het onderzoek is gebleken dat de multidisciplinaire besluitvorming nog een aandachtspunt is bij de jeugdreclassering. De inspectie verwacht dat de WSG ervoor zal zorgen dat dit op korte termijn verder zal verbeteren bij de jeugdreclassering.

De inspectie zal de WSG na opheffing van het verscherpt toezicht blijven volgen in haar reguliere toezicht.

Borging en ontwikkeling

De inspectie is van oordeel dat de WSG het afgelopen jaar hard gewerkt heeft om aan de eisen te voldoen. Er is een groot verschil tussen het risicomanagement van eind 2012 en het risicomanagement ten tijde van de eindtoets in november 2013. De WSG is er voldoende in geslaagd om de doelen die zij gesteld had in het plan van aanpak te behalen. De interim programmabestuurder die aan het begin van het verscherpt toezicht is aangetrokken om de verbeteringen aan te jagen, zal ook een deel van 2014 aanblijven om te zorgen voor de borging en verdere ontwikkeling van het risicomanagement.

In 2013 startte de WSG ook met het ontwerpen van een nieuwe aansturingsstructuur en zijn de eerste stappen gezet gericht op afsplitsing van de afdeling pleegzorg met behoud van de expertise specialistische pleegzorg.

Voor wat betreft de professionalisering van de medewerkers heeft de inspectie geconstateerd dat de WSG in beeld heeft welke medewerkers de ingevoerde veranderingen maar moeizaam aankunnen. Voor hen heeft zij, afhankelijk van de noodzaak, extra begeleiding of coaching ingezet. Ook heeft het ingezette verbetertraject er toe geleid dat een aantal medewerkers de organisatie heeft verlaten.

De WSG verbeterde in 2013 ook op andere gebieden: zij heeft een coördinator meldingen calamiteiten en incidenten aangesteld met de taak om verbeteracties waar nodig binnen de gehele organisatie in te voeren en te vertalen naar de verschillende functieniveaus. Ook heeft de WSG aangegeven meer te willen leren van de (afhandeling van) klachten die zij ontvangt. Zij heeft hiertoe het projectplan 'Herstel van vertrouwen' opgesteld.

De WSG heeft risicomanagement in 2013 aangepakt, maar niet als een losstaand thema. WSG zorgde voor borging en pakte het aan als een wezenlijk onderdeel van een breder veranderings- en professionaliseringsproces. De inspectie heeft er dan ook vertrouwen in dat de kwaliteit van het risicomanagement voldoende blijft.

Bijlage 1 Toetsingskader

Toetsingskader onderzoek naar de WSG

Toelichting op het toetsingskader

De inspectie heeft de vraagstelling vertaald in een toetsingskader, waarin staat wat zij verwacht van de WSG ten aanzien van de veiligheid van de kinderen. De inspectie formuleert haar verwachtingen in criteria met bijbehorende indicatoren, die van toepassing zijn op zowel jeugdbescherming, jeugdreclassering als pleegzorg van de WSG.

Thema's	Criteria	Indicatoren	Bronnen
Zicht op startrisiko's "Signaleren en risicotaxatie"	Medewerkers hebben voldoende zicht op startrisiko's	<p>Gezinsvoogden, jeugdreclasserders en pleegzorgwerkers:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 brengen op basis van voorinformatie en informatie uit contacten met kind, (pleeg)ouders en derden de startrisiko's per kind in kaart 2 hebben bij het in kaart brengen van de startrisiko's altijd aandacht voor de doelgroepspecifieke risico's 3 voeren ter onderbouwing van de startrisiko's een gestructureerde risicotaxatielijst¹⁵ in 4 bespreken de startrisiko's en bepalen de in te zetten lijn multidisciplinair 5 leggen de startrisiko's vast in het dossier <p>Pleegzorgwerkers:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6 screenen het pleeggezin op veiligheidsrisico's 7 brengen risico's in kaart die de plaatsing van kind in het pleeggezin (matching) met zich meebrengt <p>Inhoudelijk managers/teammanagers:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8 bewaken dat gezinsvoogden, jeugdreclasserders en pleegzorgwerkers bovengenoemde acties uitvoeren 	Dossieronderzoek, bijwonen casuïstiekbesprekingen en aanvullend gesprekken

¹⁵ De afdelingen jeugdbescherming en pleegzorg van de WSG maken gebruik van de Delta-veiligheidslijst.

<p>Handelen bij startrisiko's "Volgen en risicomangement"</p>	<p>Medewerkers handelen adequaat bij startrisiko's</p>	<p>Gezinsvoogden, jeugdreclasseerders en pleegzorgwerkers: 9 maken afspraken met (pleeg)ouders en/of stellen eisen aan (pleeg)ouders om de startrisiko's te verminderen 10 maken afspraken met betrokken partijen (derden) om de startrisiko's te verminderen 11 leggen de gemaakte afspraken/eisen vast in het dossier 12 handelen wanneer (pleeg)ouders de gemaakte afspraken/eisen niet nakomen</p> <p>Inhoudelijk managers/teammanagers: 13 bewaken dat gezinsvoogden, jeugdreclasseerders en pleegzorgwerkers bovengenoemde acties uitvoeren</p>	<p>Dossieronderzoek, bijwonen casuïstiekbesprekingen en aanvullend gesprekken</p>
<p>Zicht op actuele risico's "Signaleren en risicotaxatie"</p>	<p>Medewerkers hebben voldoende zicht op actuele risico's</p>	<p>Gezinsvoogden, jeugdreclasseerders en pleegzorgwerkers: 14 komen de afgesproken contactfrequentie met kind en (pleeg)ouders na om actuele risico's te kunnen signaleren 15 gaan actief op zoek naar nieuwe feiten en omstandigheden of onderzoeken meldingen van nieuwe feiten en omstandigheden die van belang zijn om te bepalen of er sprake is van actuele (doelgroepspecifieke) risico's 16 bepalen tijdens alle contacten met kind, (pleeg)ouders en derden of er sprake is van actuele risico's 17 voeren ter onderbouwing van de actuele risico's een gestructureerde risicotaxatielijst in 18 bespreken actuele risico's intercollegiaal en/of multidisciplinair (in ieder geval bij een kernbeslissing) 19 leggen de actuele risico's vast in het dossier</p> <p>Inhoudelijk managers/teammanagers: 20 bewaken dat gezinsvoogden, jeugdreclasseerders en pleegzorgwerkers bovengenoemde acties uitvoeren</p>	<p>Dossieronderzoek, bijwonen casuïstiekbesprekingen en aanvullend gesprekken</p>

<p>Handelen bij actuele risico's "Volgen en risicomangement"</p>	<p>Medewerkers handelen adequaat bij actuele risico's</p>	<p>Gezinsvoogden, jeugdreclasserders en pleegzorgwerkers:</p> <p>21 maken bij geconstateerde actuele risico's afspraken met (pleeg)ouders en/of stellen eisen aan (pleeg)ouders om deze risico's te verminderen</p> <p>22 maken afspraken met betrokken partijen (derden) om de geconstateerde actuele risico's te verminderen</p> <p>23 leggen de gemaakte afspraken/eisen vast in het dossier</p> <p>24 handelen wanneer (pleeg)ouders de gemaakte afspraken/eisen niet nakomen</p> <p>Inhoudelijk managers/teammanagers:</p> <p>25 bewaken dat gezinsvoogden, jeugdreclasserders en pleegzorgwerkers bovengenoemde acties uitvoeren</p>	<p>Dossieronderzoek, bijwonen casuïstiekbesprekingen en aanvullend gesprekken</p>
--	---	--	---

Bijlage 2 Literatuurlijst informatie cliënten

Literatuurlijst

- Adviesbureau Van Montfoort (2005). *Handboek methode jeugdreclassering: De jongere aanspreken*. Utrecht: Maatschappelijk Ondernemers Groep.
- Collot d'Escury, A. (2005). Sociale vaardigheden in perspectief. Kunnen LVG jongeren perspectief nemen? *Onderzoek & praktijk, 2*, 33-38.
- Douma, J., Moonen, X., Noordhof, L., & Ponsioen, A. (2012). *Richtlijn Diagnostisch Onderzoek LVB*. Utrecht: Landelijk Kenniscentrum LVG.
- PI Research & Van Montfoort (2009). *Handboek Deltamethode Gezinsvoogdij: De nieuwe methode voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling*. Duivendrecht/Woerden: PI Research/Van Montfoort.
- Teeuwen, M. (2012). *Verraderlijk gewoon*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.